

Københavns Universitets Sprogstrategiske Satsning 2013-2018

Faglig rapport – behovsafdækning, resultater og impact

Indhold

1. Introduktion

1.1 Sprogsatsningens formål

2. Resultater

2.1 Behovsafdækning som dialog

2.2 Spørgeskemaundersøgelser

2.2.1 Oversigt

2.2.2 Undersøgelsesernes resultater i hovedtræk

2.2.3 Fremtidige emner til undersøgelse

2.3 Udviklingsprojekter (pilotprojekter) under den sprogstrategiske satsning

2.3.1 Projekternes fordeling og indhold

2.3.2 Pilotprojekter som behovsafdækning

3. Impact

3.1 Pilotprojekternes potentialer

3.1.1 Fritstående eller integrerede aktiviteter

3.2 Fagligt og pædagogisk udbytte – mønsterpraksis

4. Opsummering af resultater

4.1 Overblik over problemstillinger, hvor sprogkompetencer spiller en rolle

4.2 Erfaringer

4.3 Tillægskompetencer

5. Problemstillinger og indsatsområder

6. anbefalinger

1. Introduktion

KU's sprogstrategiske satsning blev igangsat 1. august 2013 og løber gennem fem år frem til 31. juli 2018. Ved projektets afslutning skal universitetets ledelse have forelagt en rapport med afdækning af behov, vurdering af løsningsmodeller samt anbefalinger til videre handling.

Nærværende dokument udgør den faglige del af denne afrapportering. Med referencer til sprogsatsningens kommissorium redegøres der for resultater og erfaringer fra sprogsatsningens dialog med fagmiljøer bredt på KU, fra en række spørgeskemaundersøgelser samt fra det praktiske arbejde i 36 pilotprojekter med sproglige aktiviteter. Resultaterne opsummeres i en række problemstillinger, og der konkluderes herfra fem anbefalinger.

Afrapporteringens anden del udgøres af dokumentet *Organisatorisk rapport*, der redegør for sprogsatsningens historik, governance, gennemførte aktiviteter samt en procesevaluering og en vurdering af den organisatoriske læring.

1.1 Sprogsatsningens formål

Sprogsatsningen er sat op med det formål at afdække behovet for at vedligeholde og styrke de studerendes sprogkompetencer på flere sprog: engelsk, spansk, tysk, fransk, portugisisk, kinesisk, arabisk og andre fremmedsprog samt dansk som andetsprog. I den anledning undersøges mulighederne for at indtænke tilegnelse af sprogkompetencer i alle KU's bachelor- og kandidatuddannelser.

Behovsafdækningen har fundet sted gennem hele sprogsatsningens projektperiode og har bestået af tre hovedkomponenter:

- Dialog med fagmiljøer: 45 møder med studienævn, undervisningsudvalg, IUS og andre fora.
- [10 spørgeskemaundersøgelser om sprogbehov](#).
- [36 pilotprojekter til udvikling sprogaktiviteter](#), der tilsammen berører ca. 4.500 studerende og 170 undervisere.

I denne delrapport gennemgås resultaterne af disse behovsafdækkende aktiviteter, og den værdi de kan tillægges i undervisningsmiljøet belyses. En fremstilling af de problemstillinger, der kan analyseres frem med henblik på overvejelser i universitetets ledelse, præsenteres i sprogsatsningens slutrapport.

2. Resultater

2.1 Behovsafdækning som dialog

Det har fra starten været ønsket, at sprogsatsningen skulle være brugerorienteret og i videst muligt omfang brugerstyret. Da brugeren ikke kan identificeres som et entydigt subjekt, men kan være studerende, undervisere, studienævn eller uddannelsesledere, har det været nødvendigt etablere en omfattende dialog med fagmiljøerne på tværs af KU. Dialogen har fundet sted gennem i alt 45 formelle møder med studienævn, uddannelsesudvalg og andre instanser.

Løbende afdækning af behovet for at vedligeholde og styrke de studerendes sprogkompetencer på flere sprog: engelsk, andre fremmedsprog og dansk som andetsprog
--

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 2

Formålet med dialogen har været at præsentere sprogsatsningen som et tilbud om hjælp til at identificere de punkter i uddannelserne, hvor sprog spiller en afgørende rolle, og hvor det kan overvejes at udvikle foranstaltninger til støtte for studerende og undervisere. Møderne har typisk formet sig som en åben samtale med karakter af brainstorming og udveksling af idéer, og der har været konkrete resultater af møderne, idet 23 af sprogsatsningens 36 pilotprojekter er udsprunget direkte af disse møder. I tre tilfælde har møderne ført til, at der efterfølgende er blevet gennemført spørgeskemaundersøgelser. Ud over de formelle møder har denne dialogproces også omfattet en række henvendelser fra studieledere, undervisere, studerende og administratorer, og også denne del af dialogen har ført til etablering af pilotprojekter.

Undersøge mulighederne for at indtænke sprogkompetencer i alle bachelor- og kandidatuddannelser

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 7

Sprogsatsningens team er blevet inviteret indenfor og venligt modtaget overalt. Stemningen på de afviklede møder har været positiv og imødekommende, og den almindelig reaktion har været glæde over initiativet, også der hvor man ikke umiddelbart har kunnet se, at man selv kunne udnytte det. Styrken ved en behovsafdækkende dialog af denne type er, at den rækker ud over de ledende medarbejdere og også inddrager studerende, VIP'er og administrative medarbejdere. Svagheden er, at ikke alle brugere, der kunne have et relevant behov, er repræsenterede. Det typiske billede har dog været, at metoden i vid udstrækning har gjort det muligt for interesserede og særligt engagerede at komme igennem og få diskuteret konkrete idéer under sprogsatsningen.

Denne del af processen har ikke været friktionsløs. Der har vist sig en vis modstand på tre fronter:

1. Den politiske kontekst har i de seneste år været mere end almindeligt udfordrende, og der har ikke været megen energi på det uddannelsestilrettelæggende niveau i organisationen til at tænke fremadrettet og udviklende ud over at reagere på de formelle krav om studiefremdrift og lignende.
2. Der opleves en del faglig protektionisme mod at ”indtænke”, hvad der undertiden opfattes som fremmede kompetencer i en uddannelse, som kommissoriets punkt 7 lægger op til. Protektionismen kan antage mange former og have mange årsager, men den har som oftest kunnet blødes op ved at forklare i detaljer, hvordan sprogkompetencer kan være et konkret værktøj i specifikke situationer i en given faglighed.
3. Sprogkompetencer, sprogbehov og sprogundervisning er i sig selv uhåndterlige begreber uden for sprogfagene, fordi de typisk forbindes med et ambitionsniveau, der opleves som alt for krævende, når det ses i relation til andre fagligheder, som sprogfærdighederne skal kombineres med. Sprogsatsningen har på dette område arbejdet pædagogisk med at vise, hvordan sprogtiltag kan tilpasses behov i specifikke situationer og dermed minimeres ressourcemæssigt.

Modstanden har dog ikke været stærkere, end at sprogsatsningen let har kunnet finde anvendelse for sine ressourcer til udviklingsprojekter og i øvrigt har forøget disse ved løbende budgetomlægninger.

En af nøglerne til at overvinde modstanden har været at fokusere på faglige og didaktiske problemstillinger, der involverer sprogkompetencer, snarere end sprogbehov. Ad den vej kommer diskussionen til at handle om den lokale faglighed, og det mulige sproglige tiltag får sin naturlige plads og virker dermed ikke truende. Denne tilgang er baseret på den opfattelse, at sproget allerede er til stede i faget, at man ikke kan have en faglighed uden en eller anden form for sprog. Dette ligger i tråd med et af tidens varmeste emner på den internationale scene for anvendt lingvistik, hvor det udforskes under titler som *CLIL*, *content area literacy*, *disciplinary literacy* eller fagbaserede diskurskompetencer. Idealet er, at man i undervisningen af et givet fag også underviser i det sprog, den diskurs og de kommunikative praksisser, der knytter sig til faget.

Hovedindtrykket fra denne dialogproces er, at der er en række faglige og didaktiske problemstillinger, der involverer sprogkompetencer, som der har kunnet etableres pilotprojekter om, eller som relativt enkelt vil kunne gøres til genstand for en sproglig indsats:

1. Akademisk engelsk – De studerendes skriftlige engelskkundskaber rækker ofte ikke til en seriøs brug af sproget. Dette fremgik af næsten halvdelen (20) af sprogsatsningens møder med fagmiljøerne.
2. Læsefærdighed på engelsk – Akademiske tekster med et komplekst indhold og sprog udgør ofte en barriere, som de studerende med fordel kan få hjælp til at forcere.
3. Læsefærdighed på en række andre sprog – Ønsket om, at der kan læses tekster på sprog som tysk, fransk, svensk, latin og oldgræsk er meget udbredt på de tørre fag, og der tales åbenlyst om sammenhængen mellem den direkte adgang til kilder og det faglige niveau.
4. Sprogkundskaber til andre funktioner – talrige studerende har brug for sprogfærdigheder med henblik på feltarbejde, studier i udlandet eller andre individuelle formål.
5. Akademisk dansk – manglende fortrolighed med den akademiske genre er nævnt hyppigt.

Etablere dialog på tværs af KU om sprogpoltiske emner, der har betydning for de studerendes præstation og gennemførelse (fx sproglige forudsætninger og adgangskrav, sprogkrav ift. undervisning og eksamen)

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 9

Dialogen skønnes at have haft en bevidstgørende effekt i forhold til sproglige problemstillinger og deres mulige løsninger. Dialogen videreføres aktivt i pilotprojekterne, og der skabes et bredt grundlag for videre sprogstrategiske tiltag.

2.2 Spørgeskemaundersøgelser

Løbende afdækning af behovet for at vedligeholde og styrke de studerendes sprogkompetencer på flere sprog: engelsk, andre fremmedsprog og dansk som andetsprog

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 2

2.2.1 Oversigt

I arbejdet med at afdække behovet for sproginitiativer i forbindelse med uddannelserne har det været naturligt at spørge de involverede om deres oplevelse af situationen, og til det formål har den sprogstrategiske satsning gennemført en række spørgeskemaundersøgelser:

Undersøgelser	Antal svar	Procent
---------------	------------	---------

a) Studerende, der har været på udlandsophold i 2013-14 og 2014-15	407/714	44,9/55,4
b) Udvalgte studerende på TEO	66	77,6 %
c) Studerende på SAMF	900	13,7 %
d) Studerende på JURA	561	11,9 %
e) Studerende på medicinstudiet.	904	23,9 %
f) Studerende på HUM	2.118	22,2 %
g) Ph.d.-studerende på tværs af KU	1.213	38,5 %
h) Medlemmer af KU's aftagerpaneler	216	55 %
i) Internationale studerende på SCIENCE	363	34 %

Hertil kommer besvarelse fra 67 undervisere på JURA og 250 på HUM.

Spørgeskemaernes fokus:

- sprogbehov i relation til udlandsophold – (a-g)
- sprog som studiekompetence – (b-f)
- ph.d.-studerendes behov for sproglig kompetenceudvikling – (g)
- forventninger til KU-dimittenders sproglige kompetencer (h)
- behov for danskundervisning og mulighed for fastholdelse i Danmark (i)

Rapporter over undersøgelserne a) til h) findes på [sprogsatsningens hjemmeside](#).

Spørgeskemaundersøgelser har som metode naturlige begrænsninger, der også kommer til udtryk i de aktuelle tilfælde. Det er for eksempel vanskeligt at få svarprocenter over 15-20, med mindre der er tale om en meget præcist fokuseret undersøgelse, som for eksempel udrejseundersøgelserne (a) og undersøgelserne blandt medlemmerne af aftagerpanelerne (h). En særlig udfordring for sprogsatsningen har været, at der ikke altid har været adgang til de ønskede respondenter eller det ønskede område, men der er dog en dækkende bredde på KU i undersøgelserne.

Brugen af spørgeskemaer i sprogsatsningen har gennemgået en udvikling rent metodisk. I begyndelsen var det vanskeligt at fokusere spørgeskemaerne tilstrækkeligt, fordi det var svært at indkredse begrebet ”behov”, som kan være oplevelse af en konkret barriere, oplevelse af et personligt ønske om at kunne noget bestemt eller være enten fagligt eller politisk motiveret. Først efter evaluering af de tidlige undersøgelser fandt skemaerne en mere tilfredsstillende form. Her står den meget specifikke undersøgelse blandt medicinstuderende og den meget differentierede undersøgelse på HUM som eksempler, der kan bruges i det videre organisatoriske arbejde med at udvikle sprogdimensionen af KU's uddannelser.

2.2.2 Undersøgelseernes resultater i hovedtræk

For at få et spontant bud på om de studerende oplever barrierer i forbindelse med deres studier har undersøgelserne stillet netop det spørgsmål direkte og meget tidligt i skemaet. Det billede, der tegner sig, er, at oplevelsen af sprogbarrierer er større jo mere tekstnære studierne er. Der er således typisk omkring en tredjedel, der har oplevet sproglige problemer på HUM, SAMF og JURA og næsten halvdelen på TEO, mens det kun er lidt under en fjerdedel på medicinstudiet, der har en sådan oplevelse.

Undersøge mulighederne for at indtænke sprogkompetencer i alle bachelor- og kandidatuddannelser

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 7

Generelt er det færdighederne i akademisk engelsk, de studerende kæmper med. Det er dels konfrontationen med komplekse akademiske tekster på engelsk og dels formidlingen af faglige emner på et passende akademisk engelsk, der volder vanskeligheder. De studerende har måske nok gode grundlæggende engelskkundskaber med sig fra skole og gymnasium, men de genrekonventioner, de stilles over for på universitetet, har mange svært ved at honorere, og det problem løses ikke altid tilfredsstillende, med den konsekvens at kandidaterne kommer ud på arbejdsmarkedet uden en klar forståelse af genrer og stillejer, som for eksempel en aftager fra en lille privat virksomhed udtrykker det:

Der er et passivt forholdt til engelsk. Selvfølgelig forstår de det [engelsk], men i forhold til god tone og tonen overfor overordnede og høje chefer osv., der mangler virkelig noget.

Behov for at kunne læse tekster på andre sprog end dansk og engelsk er undersøgt direkte på HUM og JURA, hvor der er behov for at kunne læse tekster på tysk og fransk. På HUM er læsefærdighed i norsk og især svensk også efterspurgt på en række uddannelser. På TEO er der en del tilkendegivelser i de åbne svar, der peger på et behov for læsefærdighed i tysk især i forbindelse med kirkehistorie. På SAMF er der lidt mere usikkert en række tilkendegivelser i de åbne svar, der peger på behov for læsefærdighed i fransk og tysk, og der synes at være basis for en grundigere undersøgelse af sådanne behov. På HUM er situationen særligt påtrængende, idet 66 % af underviserne svarer, at de har fjernet tekster fra deres pensum, fordi de studerende ikke vil være i stand til at læse dem.

Hertil kommer en række mere specifikke behov såsom latin for bl. a. medicinstuderende samt klassisk græsk og latin for studerende på filosofi, historie og andre fag. Læsefærdighed i tysk og fransk er et behov i forbindelse med litteraturvidenskab, filosofi, teatervidenskab, musikhistorie m. fl.

I undersøgelserne på HUM og blandt medicinstuderende har der været fokus på studerende med dansk som andet sprog. Denne gruppe studerende oplever de samme sproglige barrierer som alle andre studerende for eksempel med hensyn til engelsk, men de synes også at have en særlig barriere i forhold til dansk. Det drejer sig dels om akademisk dansk, hvor de har svagheder i det generelle akademiske ordforråd, og dels det kulturelle aspekt i dagligdags kommunikation. Det bør heller ikke overses, at der kan være behov for at fokusere på akademisk dansk i almindelighed. Især i undersøgelsen på JURA skinner dette igennem, og der forekommer enkelte markante udtalelser fra undervisere om de studerendes manglende danskfærdigheder.

Ud over sin rolle som vigtig studiekompetence er sprog også en betydelig faktor i forbindelse med udlandsophold.

Afdækning af hvilke sprogunderstøttende aktiviteter, der kan iværksættes for at sikre, at de studerendes sprogkompetencer er dækkende i forbindelse med studie- og praktikophold i udlandet

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 5

I flere undersøgelser er de studerende, der har været på udlandsophold, blevet spurgt, om de ville have haft et større udbytte af deres udlandsophold, hvis de havde været bedre sprogligt forberedt. Omkring en tredjedel svarer ja til dette spørgsmål, hvilket peger på et behov for sproglig understøttelse af udrejsende studerende i forberedelsesfasen. KU udbød i en årrække sommersprogkurser i engelsk, fransk italiensk, spansk og tysk med tilsammen ca. 150 deltagere hvert år. Det er værd at bemærke, at der synes at være et tilsvarende antal, der for egen regning tager sprogkurser med henblik på udlandsophold.

Der er endvidere en del kommentarer, der peger på, at sproglige forhold styrer de studerendes valg af udrejsedestination og deres valg af kurser under opholdet. Typisk tager man til et engelsktalende land eller til andre lande, hvor der udbydes undervisning på engelsk. Behovet for sproglig støtte i forbindelse med udlandsophold er næppe til at komme udenom, og interessen samler sig primært om engelsk, fransk, spansk og tysk.

I erhvervssammenhæng føler ca. en femtedel af de studerende på Medicin og HUM sig ikke sprogligt klædt på til at møde arbejdsmarkedets forventninger. Det viser sig dog, at det væsentligst er i internationale sammenhænge, at dette gør sig gældende. På JURA derimod svarer ca. halvdelen svarede nej til at være tilstrækkeligt sprogligt forberedt til arbejdsmarkedet.

Det er den almindelige opfattelse, at kendskab til fremmedsprog altid vil være et plus i forhold til at søge job, og det sprog, der tillægges størst effekt i den retning, er engelsk. Fra studerende på HUM lyder den kritik, at formidling på engelsk ikke er prioriteret højt nok i uddannelserne. Sprogene fransk og tysk vurderes også at give muligheder på arbejdsmarkedet, og i lidt mindre omfang nævnes også spansk og kinesisk. Der fremkommer også oplysninger om særlige sprogbehov i enkelte fagområder. De medicinstuderende mener for eksempel, at de ville være bedre stillet på arbejdsmarkedet, hvis de har kendskab til sprog som arabisk, tysk, polsk og urdu, og det er specifikt i kontakten med patienter, det er relevant.

Fra undersøgelsen blandt medlemmerne af KU's aftagerpaneler kommer der endvidere den afklaring, at det på arbejdsmarkedet er almindeligt, at formelle sprogopgaver såsom kontrakter overgives til professionelle oversættere, hvorimod faglige oversættelsesopgaver typisk varetages af fagpersonerne selv, hvis de har de fornødne sprogkundskaber. Det har de langt fra altid, da der oftest ikke tages hensyn til sprogfærdigheder i ansættelsessammenhæng. Dette understreger behovet for at arbejde med mulighederne for at tilbyde tillægskompetencer i sprog.

I samarbejde med ph.d.-skolerne på KU er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle indskrevne ph.d.-studerende, som afdækker de ph.d.-studerendes behov for at styrke kompetencer i forskellige sprog i løbet af deres ph.d.-uddannelse.

Afdækning af de ph.d.-studerendes behov for udvikling af sprogkompetencer med inddragelse af ph.d.-skolerne, herunder også overvejelse af mulige pilotprojekter

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 3

Fra undersøgelsen fremgår det, at ph.d.-studerende på tværs af KU's fakulteter især oplever behov for at styrke engelsk i løbet af deres uddannelse. For de ph.d.-studerende centrerer engelskbehov sig omkring de skriftlige færdigheder til artikelproduktion samt lytte- og talefærdigheder til faglig præsentation og diskussion af højt specialiserede forskningsemner. På disse områder har sprogsatsningens to pilotprojekter med fokus på de ph.d.-studerende allerede på fornuftig vis bidraget til at kvalificere kursusudbuddet i samarbejde med foreløbig to af universitets ph.d.-skoler.

Sprogsatsningens afdækning af de ph.d.-studerendes sprogbehov viser imidlertid også, at de ph.d.-studerende oplever behov for at styrke andre fremmedsprog end engelsk. Disse behov knytter sig til de studerendes individuelle projekter og individuelle kompetencer. Behovene optræder typisk i forbindelse med læsning, dataindsamling og –behandling samt forskningsophold i udlandet. Det drejer sig hyppigst om sprogene tysk, fransk og spansk. Bindingen til individuelle projekter betyder, at den enkelte ph.d.-skole sjældent vil kunne opnå en kritisk masse til at udbyde kruser i disse sprog og til disse funktioner, hvorfor en løsning kunne være et tværgående samarbejde mellem skolerne.

Undersøgelsen peger endvidere på et behov for fokus dansk som andetsprog, hvor det er vigtigt at huske, at ph.d.-studerende er medarbejdere og derfor bør være omfattet af indsatsen for at styrke den parallelsproglige arbejdskultur.

Endelig er der gennemført en mindre undersøgelse blandt internationale studerende på SCIENCE i efteråret 2017:

Undersøge de internationale studerendes sproglige forudsætninger, og på den baggrund foreslå aktiviteter, der kan bidrage til at tiltrække og fastholde højt kvalificerede internationale studerende
--

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 6

Undersøgelsen var motiveret i overvejelser om at udbyde et dansk kursus specifik til internationale studerende på SCIENCE. 363 internationale studerende (34 %) svarede på spørgeskemaet, og kun 15 % tilkendegav, at de ikke ville være interesserede i et dansk kursus. Undersøgelsen gav i øvrigt et godt billede af, hvor de studerende kommer fra, hvilke sprog de taler, og hvad deres motivation for at vælge KU har været.

48 % angiver, at de sandsynligvis vil søge job i Danmark efter deres uddannelse, andre 34% er åbne over for muligheden, mens kun 12 % afviser tanken. De mest interesserede grupper er kinesere, spaniere og grækere. De afgiver samtidig et meget stort antal kommentarer som åbne svar, om hvad der skulle til for at få folk til at overveje en karriere i Danmark.

Af praktiske grunde blev det ikke muligt at spørge til, hvordan de studerende klarer sig med studiesproget engelsk.

2.2.3 Fremtidige emner til undersøgelse

- Sprogbehov hos internationale studerende bredt på KU
- Overgang fra dansk BA til engelsk KA på SCIENCE
- Behov for arbejde med andre sprog end engelsk på tørre fag og eventuelle samarbejds muligheder
- Omfanget af behov for støtte til akademisk engelsk bredt på KU, herunder også læsefærdighed.
- Omfanget af behov for støtte til akademisk dansk bredt på KU.
- Behovet for sproglige støtteforanstaltninger – evt. tværgående – til studerende med dansk som andetsprog

2.3 Udviklingsprojekter (pilotprojekter) under den sprogstrategiske satsning

I samarbejde med den tværfakultære styregruppe prioritere, udvikle og evaluere pilotprojekter finansieret af udviklingsmidlerne samt vurdere disses muligheder for permanent indlejring

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 8

En af sprogsatsningens hovedopgaver har været at igangsætte, udvikle og evaluere sproglige pilotprojekter så tæt på de studerende, fagunderviserne og de faglige miljøer som muligt. Det overordnede formål har været at identificere de præcise behov for sproglige tiltag både i selvstændige sprogkurser med specifikke formål og i integration af sprogkomponenter i varierende omfang i eksisterende kurser samt at udvikle og gennemføre tiltagene.

Løbende afdækning af behovet for at vedligeholde og styrke de studerendes sprogkompetencer på flere sprog: engelsk, andre fremmedsprog og dansk som andetsprog
--

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 2

Ud over værdien af den sprogundervisning, der er blevet udført, har pilotprojekterne frembragt både en detaljeret behovsafdækning på det fagnære niveau og et katalog over eksemplariske sprogdidaktiske tilgange. Da pilotprojekterne har været fordelt meget bredt og alsidigt og samtidig konsekvent har været gennemført i tæt samarbejde med relevante partnere så som studienævn, studieledere, fagundervisere og studerende, udgør de samlet også en sprogpolitisk dialog på KU.

2.3.1 Projekternes fordeling og indhold

Sprogsatsningens medarbejdere har indgået i drøftelser om i alt 50 pilotprojekter, af hvilke 36 er endt med at blive bevilget og gennemført. Den samlede udgift til projekterne har været ca. 4 millioner kroner, og aktiviteterne har berørt op mod 4.500 studerende og ca. 170 undervisere. Projekterne fordeler sig, så alle fakulteter er repræsenterede, ligesom også bachelor-, kandidat- og ph.d.-niveau alle er dækkede. Halvdelen af projekterne retter sig mod akademisk engelsk, mens de øvrige arbejder med en række andre sprog: fransk, tysk, spansk, arabisk, kinesisk, latin, oldgræsk, og dansk som andetsprog. (Se bilag 1 for detaljeret oversigt.)

Undersøge mulighederne for at indtænke sprogkompetencer i alle bachelor- og kandidatuddannelser

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 7

Indholdsmæssigt har en tredjedel (12) af projekterne drejet sig specifikt om læsefærdighed, hvor der i fagmiljøerne breder sig en erkendelse af, at studerende kan have svært ved at håndtere overgangen til at tilegne sig viden fra akademiske tekster. Der har således været arbejdet med at introducere de studerende til læsestrategier, som ved en relativt simpel indsats kan hjælpe med at minimere den barriere, der ligger i de første møder med komplekse engelsksprogede tekster. Det har været en almindelig kommentar fra deltagerne i disse projekter, at indsatsen også hjælper dem med at læse danske akademiske tekster, og der tegner sig et billede af et generelt behov for fokus på læsefærdighed.

Der har endvidere været arbejdet med læsefærdighed på andre fremmedsprog som fransk, tysk, latin og oldgræsk, hvor opgaven har været at sikre adgang til kildemateriale på originalsproget. Ved udelukkende at koncentrere sig om læsefærdighed har det vist sig muligt at hjælpe de studerende i gang med at læse tekster på et fremmedsprog ved en forholdsvis begrænset

indsats, og der er tydeligvis både behov og interesse for at udvikle denne fremmedsproglige dimension af en række uddannelser.

Skriftlighed har indgået i halvdelen af projekterne (18) og har i de fleste tilfælde drejet sig om akademisk engelsk, men der har også været projekter om skriftligt dansk som andetsprog. I arbejdet med skriftligt akademisk engelsk har det vist sig, at det gennemsnitlige niveau i skriftligt engelsk ofte ikke rækker til at begå sig i de relevante akademiske genrer, og der har været en meget positiv indstilling til at modtage støtte fra de deltagende studerende.

Endelig har enkelte projekter haft fokus på sprogfærdighed med en specifik funktion som for eksempel feltarbejde. (Bilag 1)

Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at mens kun 9 af projekterne er selvstændige sprogtiltag, arbejder 27 projekter med at integrere sprogkomponenter i eksisterende kurser. De integrerede projekter repræsenterer generelt et nybrud, fordi der traditionelt kun i meget ringe grad har været interesse for at realisere og udvikle det sproglige aspekt, der ligger i ethvert områdes faglige diskurs. (Afsnit 3.1.1)

2.3.2 Pilotprojekter som behovsafdækning

Pilotprojekterne har været den mest intensive form for behovsafdækning under sprogsatsningen. Aktiviteterne har været baseret på initiativer fra undervisere, studieledere og studerende, der har markeret en oplevelse af et behov for en indsats til støtte for de studerendes sproglige kompetencer. Med det udgangspunkt er der defineret pilotprojekter, der skulle udvikle sprogaktiviteter til at imødekomme disse behov. Denne proces har typisk fokuseret på at nå frem til den mest effektive og bæredygtige løsning i et fagmiljø ved at:

- give sprogaktiviteterne den rigtige fagsproglige udformning i forhold til de specifikke genrer og interaktionsformer som kendetegner et bestemt fag
- finde den bedste helt præcise placering af sprogindsatsen i et fagligt forløb/en uddannelse
- afklare den mest hensigtsmæssige samarbejdsmodel mellem sprogundervisere og fagundervisere i forhold til både gennemførelse og videreførelse af sprogaktiviteterne.

En løbende dialog mellem sprogundervisere og fagundervisere om studieprodukter, faglige læringsmål og aktiviteter i undervisningen har været det centrale omdrejningspunkt i disse processer. Mange pilotprojekter har derfor indeholdt en yderligere behovsafdækning, der kunne danne grundlag for denne dialog, gennem fx indsamling og analyse af studieprodukter, observation af undervisning, spørgeskemaundersøgelser og interviews med studerende/undervisere (Bilag 2).

3. Impact

3.1 Pilotprojekternes potentialer

Sprogsatsningens udviklingsmidler har finansieret 36 pilotprojekter med udgangspunkt i kommissoriets punkt 8:

I samarbejde med den tværfakultære styregruppe prioritere, udvikle og evaluere pilotprojekter finansieret af udviklingsmidlerne samt vurdere disses muligheder for permanent indlejring

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 8

Som operationelt begreb har ”indlejring” dækket forventningen om en organisatorisk tilknytning til

en enhed eller uddannelse inden for KU samt potentialet for videreførelse efter sprogsatsningens levetid. Det har haft en helt central placering i den praksis sprogsatsningens styregruppe har fulgt ved bevilling af udviklingsmidler, og som kommer til udtryk i bevillingskriterierne punkt 6:

Indlejringskriteriet

Initiativer/aktiviteter der indtænker organisatorisk indlejring af den ansøgte aktivitet efter projektudløb samt aktivitetens fortsatte finansiering efter projektløb (såfremt der er tale om en aktivitet, der forudsætter dette), vil blive prioriteret.

Kriterier for bevilling af udviklingsmidler, punkt 6

Det har dermed været ønsket at styre udviklingsarbejdet, så det gav den størst mulige varige effekt. Ved sprogsatsningens afslutning er situationen, at alle 36 pilotprojekter ville kunne videreføres, hvis omstændighederne var til det. Foreløbig er lidt mere end halvdelen klar til en eller anden form for fortsættelse:

- 24 projekter videreføres. Herunder er 3 projekter dog valgfag, som ligger klar til aktivering ved behov.
- 8 projekter videreføres ikke umiddelbart. Af disse er tre blevet bortprioriteret lokalt, og de øvrige 5 vil ikke kunne finde finansiering inden for en overskuelig fremtid.
- 4 projekter står stadig med en uafklaret status med hensyn til videreførelse.

Løbende afprøvning og evaluering af alle relevante typer af realisationsmodeller

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 4

Sprogsatsningens pilotprojekter har været realiseret gennem [tre modeller](#). Modellerne defineres i forhold til finansiering, deres formelle status i relation til en given uddannelses studieordning og i forhold til deres indhold og studiemæssige funktion.

- Model 1: Obligatorisk aktivitet under uddannelsesforløbet (ECTS-givende)
- Model 2: Ikke-obligatorisk aktivitet under uddannelsesforløbet (ECTS-givende)
- Model 3: Ikke-obligatorisk, supplerende aktivitet (ikke ECTS-givende)

Hovedsondringen ligger mellem finansiering ved ECTS og anden finansiering:

- Model 1 og 2 er baserede på ECTS-finansiering og kræver derfor, at sprogaktiviteten er skrevet ind i det pågældende fags studieordning. Sondringen mellem model 1 og 2 er undervisningsforløbets status: Er det et obligatorisk fagelement i en uddannelse, eller er det et valgfrit element (valgfag, tilvalg)?
- Model 3 er baseret på alternative finansieringsformer og har derfor ikke sprogaktiviteten formaliseret i studieordningerne.

Billedet kompliceres ved, at en sprogaktivitet i et pilotprojekt godt kan være integreret i et obligatorisk fag uden selv at være obligatorisk. Aktiviteten er altså ikke formaliseret i studieordningen. I sådant et tilfælde kategoriseres aktiviteten som model 3.

33 projekter er realiserede efter model 3. Nogle af disse er obligatoriske fagelementer, der dermed ville kunne blive model 1-aktiviteter, hvis man ved en videreførelse formaliserer sprogaktiviteten i studieordningerne. 16 projekter vurderes at have dette potentiale.

Der er realiseret 3 projekter efter model 2, hvor man i forbindelse med valgfag har defineret sproglige faglige mål og kompetencemål. Der er ikke realiseret projekter efter model 1.

Fordelen ved at formalisere sprogaktiviteterne er dels, at de dermed bliver synlige i kompetenceprofilerne og er med til at styrke uddannelsernes profil udadtil, og dels at ved formaliseringen kommer sprogaktiviteterne til at indgå i bedømmelsen, og dermed får de studerende en øget motivation til at fokusere på sprog og formidling af deres faglighed. Man kunne på denne baggrund se formaliseringen som et ideal for den sproglige indsats.

Det er imidlertid ofte svært at finde genklang for denne holdning i de faglige miljøer, hos uddannelseslederne og hos de studerende. I fagmiljøerne kan det være svært at acceptere sprogkompetencer som en del af en uddannelses kompetenceprofil, fordi profilen oftest tænkes i meget stramme traditionelle rammer. Hos uddannelseslederne kan en formalisering vække bekymring, fordi den forpligter ressourcemæssigt. Og endelig udtrykker de studerende bekymring for at blive stillet over for nye faglige krav. Selvom der således er et stykke vej fra ideal til virkelighed, har etablering, gennemførelse og diskussion af projekternes aktiviteter bidraget til at igangsætte den sprogpoltiske debat, som sprogsatsningens kommissorium lægger op til:

Etablere dialog på tværs af KU om sprogpoltiske emner, der har betydning for de studerendes præstation og gennemførelse (fx sproglige forudsætninger og adgangskrav, sprogkrav ift. undervisning og eksamen)
--

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 9

3.1.1 Fritstående eller integrerede aktiviteter

Alle 3 modeller kan realiseres enten som en selvstændig fritstående sprogaktivitet eller som en integreret komponent i et andet forløb. 9 projekter har været selvstændige forløb, mens 27 har været integreret i eksisterende kurser.

De ni selvstændige forløb har i tre tilfælde været valgfag om sprog, mens de øvrige seks har været sproglige foranstaltninger i forskellige sammenhænge så som feltarbejde, støtte til at håndtere engelsksproget undervisning og eksamen samt sproglig støtte i tilknytning til ph.d.-forløb. Sprogsatsningen har endvidere eksperimenteret med at finde alternativer former til de tidligere sommersprogkurser for udrejsende studerende, da disse kurser pt. savner finansiering. Når der ikke har kunnet etableres flere pilotprojekter med fritstående sprogaktiviteter, skyldes det blandt andet, at sådanne projekter har svært ved at opfylde kriteriet om indlejring.

Sprogaktiviteter i form af valgfag har en iboende finansiering fra ECTS-produktionen. Sprogkurser til ph.d.-studerende kan finansieres fra ph.d.-skolernes budgetter. Der tilbagestår imidlertid en restmængde af nødvendige sprogaktiviteter, som kun kan finansieres ved særlige foranstaltninger. For eksempel kan et forløb med et intensivt kursus i spansk sprog til brug ved feltarbejde tiltrække individuelle studerende fra hele KU, men der er ikke noget indlysende sted at indlejre aktiviteten med hensyn til finansiering. Fra sprogsatsningens dialog med fagmiljøerne, fra spørgeskemaundersøgelserne og fra arbejdet med pilotprojekterne står det klart, at der er behov for at finde finansiering til en række sprogaktiviteter, som er af vital betydning for uddannelsernes kvalitet, individuelle studieforløb og institutionens internationaliseringspolitik. Denne erkendelse må udgøre en betydelig bestanddel af KU's fremtidige sprogstrategi.

De 27 projekter, der integrerer en sprogkomponent i et andet undervisningsforløb, fordeler sig ligeligt på projekter om læsefærdighed og skriftlighed. Læsefærdighedsprojekterne drejer sig dels om adgang til viden fra kilder på sprog som tysk, fransk og klassisk græsk og dels om at tilegne sig fortrolighed med komplekse tekster på engelsk i de relevante akademiske genrer. Skriftlighedsprojekterne har væsentligst fokuseret på overgangen til at arbejde på et seriøst skriftligt

engelsk til akademiske formål, idet der dog også har været arbejdet med skriftligt dansk i forhold til studerende, der har dansk som andetsprog. Status for kvaliteten af de studerendes akademisk dansk i almindelighed er et område, der med fordel kunne gøres til genstand for en senere analyse.

I disse integrerede projekter bliver sprogkompetence til studiekompetence, og sprogaktiviteterne knyttes direkte sammen med de faglige aktiviteter, hvor de har relevans. Det vil sige, at sprog får en rolle i læringsprocessen, hvor man ikke blot lærer at formidle faglige emner, men også tilegner sig faglig erkendelse i kommunikationsprocessen. Det placerer sprogkompetencerne på et niveau, hvor de også vil blive erhvervskompetencer. Dermed vælges den kurs, der er på vej til at blive dominerende internationalt på førende universiteter, hvor man underviser et fags sprog, diskurs og kommunikative praksis sammen med og ofte direkte integreret i den faglige undervisning, og det er samtidig en udmøntning af kommissoriets punkt 7:

Undersøge mulighederne for at indtænke sprogkompetencer i alle bachelor- og kandidatuddannelser

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 7

Indlejring og videreførelse af disse integrerede aktiviteter afhænger enten af ECTS-finansiering og dermed formalisering i studieordningerne eller af finansiering fra de lokale studieledelser. Da der som nævnt er en vis ulyst i fagmiljøerne til at tage skridtet fuldt ud og formalisere kompetencer som sprog og faglig formidling, bliver det nødvendigt for universitetets ledelse at tage den ideologiske diskussion, der kan bane vejen for, at faglige diskurskompetencer kan blive et bærende element i KU's sprogstrategi.

3.2 Fagligt og pædagogisk udbytte – mønsterpraksis

Størstedelen af sprogsatsningens pilotprojekter har arbejdet med at finde den mest effektive pædagogiske løsning på et sprogbehov i et lokalt fagmiljø, men mange har i tillæg genereret erfaringer, der kan stå som mønstereksempler bredt på universitet.

<u>Spredningskriteriet</u>

Udviklingsmidlerne skal som udgangspunkt fordeles bredest muligt, således at midlerne kommer flest mulige studerende til gode og dermed sikrer den bredest mulige sproglige kompetenceudvikling. Det er ikke et krav, at den ansøgte aktivitet har eksemplarisk værdi for Københavns Universitet, men det vil blive vægtet. I udvælgelsen prioriteres derfor såvel projekter, der kan stå som eksempel i bred forstand, som projekter, der retter sig mere eksklusivt mod et lokalt behov.
--

Kriterier for bevilling af udviklingsmidler, punkt 4
--

Projektet *Spansk til feltarbejde* har vist, at det er muligt både at mobilisere underviserkræfter og studerende på tværs af KU til et intensivt funktionsrettet sprogforløb med stort udbytte for kursusdeltagerne. Denne succes hviler i høj grad på udviklingen af dels en procedure for afdækning og håndtering af forskelle i de studerendes sproglige forudsætninger for at drage udbytte af kurset og dels en metode til behovsafstemt tilrettelæggelse af undervisningen i forhold til de konkrete sproglige situationer, som de studerende forventedes at komme til at indgå i. Projektet har altså genereret en metode, hvormed man med et overskueligt resurseforbrug kan afdække deltageres individuelle behov både med hensyn til deres sproglige forudsætninger og det de skal bruge sproget til. Denne metode er af stor værdi for tilrettelæggelsen af fremtidige intensive sprogforløb på universitetet, særligt kurser der retter sig mod sprogfærdigheder i andre fremmedsprog end engelsk.

En række af sprogsatsningens andre projekter peger på, at der er behov for en højere grad af differentiering i undervisningen, når der arbejdes med andre fremmedsprog end engelsk.

Af projekterne med fokus på læsefærdighed står særligt to som eksemplariske på det pædagogiske plan:

I projektet *Læsefærdighed i oldgræsk for filosofistuderende* blev der arbejdet med at give studerende en dybere indsigt i det faglige indhold på et kursus i græsk filosofi med fagtekster på originalsproget. Med udgangspunkt i centrale tekstpassager fra det faglige pensum udvalgt af fagunderviseren tilrettelagde sprogunderviseren med stor succes et sprogligt forløb i oldgræsk, der løb parallelt med fagkurset. I det parallel forløb gennemgik sprogunderviseren i fællesskab med de studerende de udvalgte tekstpassager ud fra en sproglig indfaldsvinkel, således at de studerende fik mulighed for at opleve koblingen mellem tænkning og sprog. Denne sproglige stilladsering af fagkurset blev modtaget meget positivt både af fagunderviseren og de studerende, som oplevede en tæt sammenhæng mellem faglig og sproglig indsigt i filosofien.

Projektet *Integration af engelsk sprogkomponent i kurset Område 1 – Introduktion til historievidenskab med studieteknik* arbejdede med at udvikle og integrere komponenter med fokus på akademisk læsefærdighed på engelsk i et kursus, der introducerer historiefagets bachelorstuderende til arbejde med fagets materiale og videnskabelige litteratur. Projektet er eksemplarisk i den forstand, at der blev arbejdet med læsestrategier som studiekompetence i tæt tilknytning til fagets tekster og afviklet workshops i et udbytterigt samarbejde mellem sprogkonsulenten og fagunderviserne. Denne tilgang blev positivt evalueret af de studerende, som pegede på et stort udbytte i forhold til at håndtere læsning af fagets tekster på engelsk. Projektet synliggjorde også et behov for yderligere kompetenceudvikling af fagunderviserne, som ønskede at være i stand til at varetage undervisningen i læsestrategier fremadrettet.

Et eksempel på de mange projekter med fokus på akademisk skrivefærdighed på engelsk er *Skriftlig formidling på dansk og engelsk på Biokemi*. I dette projekt blev der arbejdet med at understøtte BA-studerendes skriftlige faglige formidling parallelsprogligt (på dansk og engelsk) i et eksisterende fagkursus, 'Projektkursus: Biokemi'. I projektets to gennemløb er der udviklet to velbesøgte og velevnerede workshops i tæt samarbejde mellem sprogundervisere og fagundervisere. På de to workshops fik de studerende redskaber til at træffe et valg mellem dansk og engelsk til fagkursets skriftlige opgave og til at tackle skriveprocessen af denne på både dansk og engelsk. Det eksemplariske i dette projekt er særligt de erfaringer, der er opnået med at udvikle en parallelsproglig tilgang, der ikke blot understøtter valgmuligheden mellem dansk og engelsk, men også arbejdet med begge sprog i samme kursus. Der foreligger velevnerede undervisningsmetoder og -materialer, som kunne tilpasses andre uddannelser, der ønsker at understøtte de studerendes evne til at begå sig på og navigere mellem dansk og engelsk.

På tværs af sprogsatsningens portefølje af pilotprojekter fremstår dialogen og samarbejdet mellem sprogundervisere og fagundervisere som essentiel for kvaliteten og bæredygtigheden af sprogindsatsen og dermed som eksemplarisk sprogpædagogisk praksis i sig selv. Gennem dialogen har fagundervisere fået mulighed for både at sætte ord på de studerendes behov for sproglig kompetenceudvikling og deres egne begrænsninger i forhold til at understøtte de studerende i den proces. Samarbejdet har ligeledes ofte resulteret i gensidig kompetenceudvikling af fagundervisere og sprogundervisere foranstaltet gennem udvikling af de sprogstøttende aktiviteter, samarbejde i selve undervisningen og i nogle tilfælde fælles videnformidling i form af conferenceoplæg eller

publikationer. Erfaringerne fra dette ofte længerevarende samarbejde kan danne grundlag for at arbejde mere systematisk med sprogpedagogisk kompetenceudvikling af fagundervisere i regi af universitetspedagogiske kurser på KU. Dette gælder især i forhold til at arbejde med studerendes læsefærdighed på tværs af fremmedsprog og skriftligt akademisk engelsk, hvor sprogsatsningen har høstet værdifulde erfaringer på tværs af mange fagmiljøer.

4. Opsummering af resultater

4.1 Overblik over problemstillinger, hvor sprogkompetencer spiller en rolle

Den sprogstrategiske satsning har gennem dialog med fagmiljøer, spørgeskemaundersøgelser og arbejdet med udviklingsprojekter kunnet identificere en lang række situationer, hvor de studerendes sprogkompetencer spiller en rolle i forhold til faglig fordybelse, tilegnelse af viden, kommunikation af viden, læring gennem faglig kommunikation, udlandsophold m.v.

1. Skriftligt akademisk engelsk
2. Læsefærdighed på engelsk
3. Læsefærdighed på en række andre sprog end engelsk
4. Sprogkundskaber til andre funktioner
5. Dansk som andetsprog og dansk til internationale studerende
6. Akademisk dansk

Disse seks områder drejer sig i alt væsentligt om sprog som studiekompetence, der beforder ens studier, og som skaber en barriere, hvis sprogfærdighederne ikke er tilstrækkelige. En stor del af sådanne sprogbehov kan dækkes ved at integrere sprogaktiviteter i eksisterende faglige kurser, men der er også en del af dem, der kræver en selvstændig aktivitet.

4.2 Erfaringer

Sprogsatsningen har gennem sit virke skaffet KU indsigt i mange studie- og undervisningsrelevante forhold vedrørende sprog som studiekompetence. Man har udviklet og afprøvet løsninger i konkrete situationer, og endelig er det blevet udviklet modeller for behovsafdækning og organisatoriske tilgange til at indarbejde sprog i uddannelserne på alle niveauer uden for sproguddannelserne:

- Indsigt i sammenhængen mellem et givet fag og dets diskurs og sproglige praksisser og derigennem indsigt i sprogfærdighedernes betydning for læring.
- Eksemplariske bud på at integrere læsefærdighed i forhold komplekse engelsksprogede tekster i undervisningsforløb.
- Eksemplariske bud på at integrere komponenter, der understøtter de studerendes arbejde med skriftligt akademisk engelsk i eksisterende undervisningsforløb.
- Eksemplariske bud på hvordan der kan arbejdes med læsefærdighed på andre sprog end engelsk for derigennem at åbne for adgang til originaltekster i forbindelse med en række uddannelser.
- Eksemplariske bud på hvordan der kan etableres forløb med undervisning i sprogfærdigheder til specifikke funktioner så som feltarbejde.
- Modeller for behovsafdækning på makroniveau baseret på en kombination af spørgeskemaer, dialog og afprøvning af løsninger i praksis.

- Modeller for behovsafdækning på mikroniveau baseret på arbejde med at integrere sprogaktiviteter i eksisterende kurser med henblik på at afdække præcis hvilke indsats, der er brug for på hvilke tidspunkter både i den overordnede studieplan og i det enkelte kursus.
- En model for implementering af en dialogisk organisationsforandring, der med udgangspunkt i en overordnet ideologi gradvist indarbejder de nye tiltag i en form og et tempo, som de enkelte fagmiljøer kan håndtere.

4.3 Tillægskompetencer

Det har i sprogsatsningens regi ikke været muligt at kortlægge specifikke behov for sprog som erhvervskompetence, dels fordi disse set fra studenterperspektivet er knyttet til individuelle erhvervsoplevelser, som måske endnu ikke har taget konkret form i studietiden, og dels fordi en indsats på området kræver mere studietid, end det er realistisk at kunne afsætte i den nuværende uddannelsesstruktur, formodentlig 30-45 ECTS. Det skal dog tilføjes, at der i fagmiljøerne generelt er bevidsthed om, at de sprogfærdigheder, man tilegner sig som studiekompetence, normalt også vil være erhvervsrelevante; men det løser ikke problemet med at kunne arbejde med sit fag på et fremmedsprog som for eksempel tysk.

På baggrund af sprogsatsningens resultater kan der opstilles en række problemstillinger med relevans for KU's videre arbejde med de studerendes sprogfærdigheder. Disse problemstillinger præsenteres i slutrapportens afsnit 4.

5. Problemstillinger og indsatsområder

Sprogsatsningen har haft betydelig succes med at integrere sprogaktiviteter i fagkurser på en række vidt forskellige fag. Der har været stor interesse for disse tiltag, og der har været megen tilfredshed både fra undervisere og studerende. Det vil være et indlysende næste træk at gå videre med disse aktiviteter og sætte de indhøstede erfaringer i spil i en bredere indsats på KU. Der er imidlertid en række barrierer at forholde sig til: Den politiske kontekst har som sagt gjort det ualmindelig vanskeligt at få opmærksomhed på nye tiltag. Der er en naturlig tøven overfor at invitere en supplerende faglighed indenfor, ligesom der er en tøven over for at tage det næste skridt efter en afprøvning og formalisere sprogaktiviteten, fordi det frygtes, at det kan presse både økonomien, de tidsmæssige ressourcer og det faglige fokus. Der er således kun skabt en delvis erkendelse af nødvendigheden af at integrere sprog. Der er dog udviklet en række gode eksempler, som kan bidrage til at gøre det fremadrettede arbejde mere gnidningsfrit (*Faglig rapport*, afsnit 3.2).

Hvis man skal styrke det parallelsproglige studiemiljø, som nævnt i KU's strategi 2018-2023, samt den bredere integration af sprog på både BA og KA-niveau som ønsket i den forrige strategi 2016, er der behov for visse initiativer:

- Udformning af en strategi eller politik for sprog som studiekompetence i forbindelse med uddannelserne, så der kommer fokus på de enkelte uddannelsers og fagdiscipliners sproglige og kommunikative praksis.
- Formulering af et klart mandat i forhold til en sådan strategi/politik.
- Etablering af en konsulentfunktion, hvor fagmiljøerne kan få vejledning om sprog.
- Udvikling af den fornødne ekspertise inden for sprogtilegnelse til at løfte disse opgaver.

- Udvikling og drift af faciliteter til sprogtests, der kan være til rådighed for studerende og undervisere.

De selvstændige, ikke-integrerede sprogaktiviteter (for eksempel sprogkurser med henblik på feltarbejde i udlandet) har en anden status som sprogbehov, idet de ikke finansieres via uddannelsernes budgetter, men forudsætter finansiering fra puljer eller ved direkte bevilling. I en tid med konstante budgetreduktioner har disse tiltag ikke mange chancer for overlevelse, når sprogsatsningen udløber. Det er en problematisk situation, fordi sprogkompetencer kan være helt afgørende i forbindelse med udlandsophold og i øvrigt kan have betydning for uddannelseskvaliteten i nogle sammenhænge. Der er derfor brug for:

- En fælles strategi/politik for udbud og finansiering.
- En infrastruktur til lokalisering af aktuelle behov og rekruttering på tværs af KU.
- En udbydende enhed, der kan udvikle og vedligeholde et katalog af relevante udbud.

Sprog med direkte fokus på erhvervskompetence kan realiseres som de såkaldte tillægskompetencer og kan med henblik på organisering tænkes som for eksempel talentprogrammer eller efteruddannelse. De skal typisk løses i et større perspektiv end den enkelte uddannelse eller institut kan håndtere.

Spørgsmålet om tillægskompetencer i sprog er af central betydning for universitetets strategiske tiltag inden for internationalisering. Som situationen er, kan KU's kandidater kun klare sig uden for den engelsktalende verden, hvis de har særlige sprogkompetencer med sig fra deres ungdomsuddannelser eller har erhvervet dem på anden vis. Det bliver derfor nødvendigt at vælge, om begreber som ”internationalisering” og ”globalisering” udelukkende skal knytte sig til den engelsktalende verden, eller om de skal tages mere bogstaveligt. Sidstnævnte mulighed er den mest ønskværdige og må nødvendigvis følges op med initiativer til styrkelse af færdigheder i andre sprog end dansk og engelsk, især som tillægskompetence, men overvejelsen er også relevant for sprog som studiekompetence og i det kommende arbejde under Det Nationale Center for Fremmedsprog. Hermed kan identificeres fire yderligere punkter til handling:

- Etablering eller udpegning af enhed med ansvar for udvikling af tiltag inden for tillægskompetencer i sprog.
- Opstilling af strategisk ramme for udbud af tiltag inden for sproglige tillægskompetencer og sproglige efteruddannelses tilbud, herunder overvejelser om finansieringsmodeller.
- Afklaring af mulighederne for at samtænke sproglige tillægskompetencer med talentprogrammer.
- Strategisk afklaring af sammenhængen mellem sprog og internationalisering.

6. anbefalinger

Sikre at de indsamlede data i videst mulige omfang anvendes i forskning, der kan bidrage til KU's uddannelsespolitiske udvikling

Kommissorium for den sprogstrategiske satsning, punkt 10

På baggrund af en faglig vurdering af sprogsatsningens erfaringer og resultater anbefales det fra satsningen:

1. At KU som en del af en samlet sprogstrategi udarbejder en KU-sprogstrategi på uddannelsesområdet. Fakulteterne bør inddrages i arbejdet med at udvikle og implementere strategien.
2. At KU tilbyder integration af sprog i fagligheder, hvor relevant
3. At KU sætter fokus på undervisernes sprogkompetencer
4. At KU sætter fokus på undervisernes sprogdidaktiske kompetencer, hvor relevant
5. At KU har et særligt fokus på uddannelsesindsatser inden for:
 - a. Akademisk dansk og engelsk (alle fakulteter)
 - b. Tysk, fransk og siden hen andre sprog såsom spansk, latin/oldgræsk, kinesisk, arabisk (HUM, SAMF, TEO, JUR).

KU's Ledelsesteam har på sit møde den 30. maj 2018 givet fuld opbakning til de fem anbefalinger, som herefter inddrages i institutionens fremadrettede strategiske arbejde.